

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J. F.**, bývajúceho v S., zastúpeného JUDr. Š. S., advokátom v K., proti odporkyni **Slovenskej republike**, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, **o základe uplatneného nároku**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16 C 74/2011, o dovolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 24. septembra 2013 sp. zn. 14 Co 319/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

O trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa rozhodnutím vo veci samej.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica medzitýmnym rozsudkom z 30. mája 2012 č. k. 16 C 74/2011-192 určil, že základ nároku navrhovateľa (na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“) je daný. Dospel k záveru o naplnení podmienok zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 58/1969 Zb., teda podmienky subjektu t. j. orgánu štátu, ktorý vydal rozhodnutia (uznesenie o vznesení obvinenia sp. zn. Č. proti navrhovateľovi z trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. v jednočinnom súbehu s trestným činom skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. a uznesenie o vzatí navrhovateľa do väzby dňa 22. júna 2004), čím prejavil svoje oprávnenie a povinnosť rozhodovacieho charakteru, uplatňované pri ochrane porušených alebo ohrozených subjektívnych práv jednotlivcov, fyzických alebo

právnických osôb (predmet – nezákonným rozhodnutím porušený právny vzťah a rozhodnutia). Tieto rozhodnutia boli vydané orgánmi činnými v trestnom konaní a spôsobili navrhovateľovi škodu spočívajúcu v obrane jeho práv a právom chránených záujmov a pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia v trestnom konaní, čím bol splnený aj predpoklad príčinnej súvislosti medzi rozhodnutím a škodou. Táto spočíva v tom, že bez vznesenia obvinenia by navrhovateľovi nevznikla škoda následkom formálnej obhajoby s následnou náhradou trov právneho zastúpenia. Ako podstatnú skutočnosť súd skúmal, či uznesenie o vznesení obvinenia proti navrhovateľovi bolo nezákonné. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 15/2009, podľa ktorého zistenie nezákonnosti je vecou konkrétneho posúdenia okolností prípadu. Zákon č. 58/1969 Zb. tento pojem osobitne nedefinuje, no napriek tomu je možné konštatovať, že pod nezákonným rozhodnutím sa dá rozumieť akékoľvek rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo záväzkami Slovenskej republiky, vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná a bolo z dôvodu nezákonnosti zrušené alebo zmenené príslušným orgánom. Uviedol, že základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre nezákonnosť príslušným orgánom. V prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie týchto rozhodnutí. Právoplatnosťou rozhodnutia (o zastavení trestného stíhania) trestné konanie končí. To znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia a zrušenie takýchto rozhodnutí sa zároveň stáva bezpredmetným (nadbytočným). Výsledky trestného konania ukazujú, že nejde o trestný čin, čo znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené jeho zastavením, treba hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 ústavy, ale vo všeobecnej rovine, predovšetkým v čl. 1 ods. 1 ústavy, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Tento musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnúť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetřovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto

orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv jednotlivcov. Za takejto situácie nie je rozhodujúce, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu. Judikatúra dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan trestný čin nespáchal a že trestné stíhanie voči nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 183/2009). Preto súd považoval uznesenie vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor boja proti organizovanej kriminalite Stred, oddelenie vyšetrovania, o vznesení obvinenia sp. zn. Č. z 21. júna 2004 za nezákonné rozhodnutie, ktorým bola navrhovateľovi spôsobená škoda. Uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR sp. zn. VII/1 Gv 252/09-3795 z 30. marca 2010 bolo trestné stíhanie proti navrhovateľovi zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok nespáchal navrhovateľ a že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Uznesenie o vznesení obvinenia z 21. júna 2004 tak bolo zrušené pre jeho nezákonnosť, pretože s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody navrhovateľ trestný čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo začať. Nestotožnil sa s tvrdením odporkyne o nedostatku jej pasívnej vecnej legitímácie, lebo aj keď zmluvu o právnych službách podpísala manželka navrhovateľa, vykonané právne služby (spojené s trestným stíhaním) boli hradené z BSM. Konštatoval, že o trovách konania rozhodne v rozhodnutí vo veci samej (§ 151 ods. 1 O. s. p.).

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 24. septembra 2013 sp. zn. 14 Co 319/2012 medzitýmny rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Zároveň s poukazom na § 219 ods. 2 O. s. p. konštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, s ktorými sa v celom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach na ne odkázal. K jednotlivým odvolacím námietkam odporkyne uviedol, že neprihliadol na pochybenie prvostupňového súdu spočívajúce v tom, že namiesto aplikácie § 96 postupoval podľa § 95 ods. 1 O. s. p., pretože toto nemalo za následok nesprávne rozhodnutie. K námietke o nedostatku zákonných podmienok pre zodpovednosť odporkyne za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb., konkrétne k otázke nezákonného rozhodnutia a príčinnej súvislosti

odvolací súd odkázal na podrobné odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu, ktoré považoval za správne a zodpovedajúce ustálenej súdnej praxi. Rozhodujúce v danej veci je, že uznesením prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR sp. zn. VII/1 Gv 252/09-3795 z 30. marca 2010 bolo trestné stíhanie vedené proti navrhovateľovi pre trestný čin podľa § 185a ods. 1 a podľa § 148 ods. 1 a 5 zákona č. 140/1961 Zb. zastavené z dôvodu, že je nepochybné, že skutok nespáchal navrhovateľ a že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Uznesenie o vznesení obvinenia z 21. júna 2004 tak bolo zrušené pre jeho nezákonnosť, pretože s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody navrhovateľ trestný čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Odvolací súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 28. júna 1993 sp. zn. 1 Cdo 53/93, na jeho uznesenie sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 a na závery v nich prijaté. Doterajšia judikatúra teda dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujmy spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Odvolací súd konštatoval, že rozhodnutie prvostupňového súdu je plne v súlade s ustálenou súdnou praxou a námietky odporkyne vyjadrené v odvolaní a týkajúce sa právneho posúdenia nezákonného rozhodnutia vo veci ako aj nedostatku príčinnej súvislosti nepovažoval za dôvodné. Za dôvodnú nepovažoval ani námietku o nedostatku vecnej pasívnej legitímácie odporkyne, ani dôvody, ktorými argumentovala proti ušlému zárobku navrhovateľa, lebo má základ v nezákonnosti trestného stíhania a v nezákonnosti väzby navrhovateľa.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie odporkyňa. Navrhla ho (spolu s rozsudkom okresného súdu) zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietala odňatie jej možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), lebo podľa jej názoru súd prvého stupňa ako aj odvolací súd porušili právo na spravodlivé konanie. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu aj jemu predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa trpia nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia. Nedostatočné odôvodnenie, nepresvedčivosť, rozpornosť, arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozsudku vidí

odporkyňa v uvedených konkrétnostiach. Napriek tomu, že záver odvolacieho súdu vo veci nezákonnosti obvinenia vo všeobecnosti z hľadiska súdnej praxe alebo judikatúry nie je úplne neprijateľný, odporkyňa ho nepovažuje v danom konaní za dostatočný, správny a reflektujúci na podstatné nastolené otázky a na konkrétne okolnosti. Poukázala (v odvolaní) na stabilný názor Ústavného súdu ČR, podľa ktorého nie je možné každé uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré nevyústi v právoplatný odsudzujúci rozsudok paušálne považovať za nezákonné (I. ÚS 153/2002, II. ÚS 429/2001, III. ÚS 165/02, II. ÚS 136/2002, II. ÚS 236/2003, I. ÚS 3026/2007, I. ÚS 1869/2009). V kontexte uvedenej judikatúry odporkyňa odmietla posúdiť postup orgánov činných v trestnom konaní a vydanie uznesenia o vznesení obvinenia za nezákonné len z titulu zastavenia trestného stíhania, a to najmä v tak obsiahlom a náročnom trestnom konaní, akým bolo predmetné konanie. Orgány činné v trestnom konaní postupovali v súlade s Trestným poriadkom, keď vzhľadom na vtedy aktuálnu dôkaznú situáciu vznesli obvinenie a aj v situácii, keď reagovali na neskôr vykonané dokazovanie a trestné stíhanie zastavili. Napokon v odôvodnení, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo, prokuratúra vôbec nespochybnila dôvodnosť a zákonnosť vznesenia obvinenia. Ťažiskovým argumentom odporkyne preto bolo, že záver o nezákonnom obvinení sa neprijíma bez ohľadu na konkrétne okolnosti, a že tento záver nemôže byť mechanickým a automatizovaným. Svoj názor prezentovala aj s odkazom na relevantnú rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu Českej republiky, pričom sa domnievala, že dlhodobý stabilný právny názor tejto rešpektovanej inštalácie bude odvolací súd považovať za hodný konfrontácie s inou skupinou rozhodnutí súdov a nevysporiada sa s jej argumentáciou a uvedeným právnym názorom len konštatovaním, že nepovažuje jej námietky v tomto smere za dôvodné. Odvolací súd sa teda priklonil k záverom istej časti súdnej praxe bez toho, aby sa čo i len zmienil o ostatnej judikatúre a aby vysvetlil, prečo sa rozhodol spravovať práve jednou skupinou rozhodnutí súdov a nie práve tou druhou skupinou ňou označenou. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by sa odvolací súd mienil zaoberať konkrétnymi okolnosťami danej veci a že by čo i len teoreticky bol ochotný tieto vo veci zohľadniť. Napokon ani súdna prax v Slovenskej republike už nepreberá závery o nezákonnom obvinení strojovo, v tejto súvislosti dala do pozornosti rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co 251/2010 uznesenie ÚS SR I. ÚS 548/2012. V súvislosti s jej námietkou o nedostatku príčinnej súvislosti záver odvolacieho súdu nie je sprevádzaný žiadnym opisom právnych úvah v tejto otázke, preto je tiež podľa nej arbitrárny. Ani ďalšie závery odvolacieho súdu týkajúce sa pasívnej legitímácie nevyvrátili jej argumentáciu a popísaný strohý záver je neprijateľný z uvedených dôvodov. Odvolací súd sa nevyrovnal s námietkou úplnej absencie odôvodnenia

súdu prvého stupňa vo vzťahu k nároku na ušlý zárobok, odvolací súd nevysvetli, ako môže byť ušlý zárobok dôsledkom obvinenia.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu poukázal na závery vyslovené v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 59/1993, 4 M Cdo 15/2009, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 25/2011 z 24. marca 2011. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) za splnenia podmienky vyplývajúcej z § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.) a dospel k záveru, že dovolanie odporkyne nie je prípustné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanvej veci je dovolaním napadnutý (medzitýmny) rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté (len) o základe nároku (nie aj o jeho výške). Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Napokon podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p.

Dovoláním odporkyne nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok, ale potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanvej veci dosiaľ nevyslovil ani záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchyliť a nejde ani o prípad týkajúci sa neplatnosti zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, 4 O. s. p. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd

Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie odporkyne nie je podľa ustanovenia § 238 O. s. p. prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o nepodanie návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o odňatie možnosti konať pred súdom a o rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Vady konania podľa ustanovenia § 237 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. odporkyňa nenamietala a ich existenciu po preskúmaní spisu nezistil ani dovolací súd.

Vychádzajúc z obsahu dovolania a v ňom vytýkaných nedostatkov, dovolací súd sa osobitne zameril na skúmanie otázky, či postupom alebo rozhodnutím odvolacieho súdu bola odporkyni odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie jeho procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O vadu konania, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Takáto vada konania znamená porušenie základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý súdny proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Z hľadiska posúdenia existencie procesnej vady podľa § 237 písm. f/ O. s. p. ako dôvodu zakladajúceho prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu (v danej veci proti potvrdzujúcemu rozsudku) nie je pritom významný subjektívny názor dovolateľa,

že v konaní k takejto procesnej vade došlo, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne takouto vadou postihnuté, t. j. že nastali skutočnosti v dôsledku ktorých vada vznikla (prejavila sa), resp. nebola odstránená v postupe – rozhodnutí odvolacieho súdu.

Odporkyňa namietala, že konanie je postihnuté vadou tejto povahy z dôvodu absencie dostatočného a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa spočívajúcej v tom, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa sú síce súladné s istou časťou judikatúry a rozhodovacej činnosti súdov, avšak nevenujú dostatočnú pozornosť (náležitú alebo žiadnu) rozhodnutiam s opačným záverom, na ktoré v ďalšom texte dovolania poukázala a z ktorého dôvodu namietala aj nesprávne právne posúdenie veci (v danosti základu uplatňovaného nároku).

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O. s. p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999, sťažnosť č. 30544/96, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1999-I tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa

špecifická odpoveď práve na tento argument (rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsova a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (pozri uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej, ako aj právnej stránke.

V prejednávanej veci sa odvolací súd stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, rozhodnutie súdu prvého stupňa považoval za vecne správne. V celom rozsahu sa stotožnil aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa a s jeho právnym záverom o danosti základu nároku uplatneného navrhovateľom, preto sa v dôvodoch svojho rozhodnutia obmedzil na konštatovanie správnosti postupu prvostupňového súdu pri skúmaní splnenia zákonných podmienok zodpovednosti odporkyne za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. Na zdôraznenie správnosti skutkových a právnych záverov zdôraznil, ktoré skutočnosti boli v konaní preukázané a na základe ktorých je správny záver o danosti základu nároku uplatneného navrhovateľom, keď o jeho výške zatiaľ rozhodnuté nebolo. Vysporiadal sa aj s jednotlivými odvolacími námietkami odporkyne, ktoré vyhodnotil z uvedených dôvodov za neopodstatnené.

Zo spisu pritom vyplýva, že prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol stanoviská procesných strán a ich argumentáciu, rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vychádzal, citoval právne predpisy a judikatúru, ktoré na zistený skutkový stav aplikoval a z ktorých vyvodil aj právny záver o splnení zákonných podmienok zodpovednosti odporkyne za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb. a ktorým sa dovolací súd z hľadiska jeho vecnej správnosti ani zaoberať nemohol. Teda odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa,

podrobne a jasne objasňujúce (§ 157 ods. 2 O. s. p.) skutkový a právny základ rozhodnutia a tým aj odvolacieho súdu v uvedenom rozsahu, nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (pozri III. ÚS 115/2003). Preto týmto postupom súdu prvého stupňa ako ani odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti účastníkom konania konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Pokiaľ odporkyňa namietala, že súdy nižšieho stupňa pri svojom právnom závere vychádzali „len“ z nimi (v odôvodnení) uvedenej judikatúry a súdnej praxe v konkrétne uvedených rozhodnutiach a nezaoberali sa aj judikatúrou a rozhodnutiami ňou uvedenými, t. j. nezaoberali sa aj rozhodnutiami s „opačným právnym záverom“ ide o námietky týkajúce sa právneho posúdenia veci (vo vzťahu k splneniu zákonných podmienok zodpovednosti odporkyne za škodu podľa zákona č. 58/1969 Zb.) a nie o námietky nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, teda námietky vady konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p.

Potom treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval) dovolateľkou vytýkané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého (medzitýmneho) rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (v prejednávanej veci o taký prípad nešlo). Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov teda nie je ani procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., lebo ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkom konania neznemožňuje realizáciu ich procesného oprávnenia (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a pod.). Pre

úplnosť treba uviesť, že ani tzv. iné vady konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) prípustnosť dovolania nezakladajú. Teda pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania (daný prípad) nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť preskúmaniu po vecnej a právnej stránke.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' z ustanovenia § 238 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p., preto dovolanie odporkyne podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p., ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa (medzitýmym) rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Keďže zatiaľ bolo rozhodnuté len o základe nároku, o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania rozhodne súd až rozhodnutím vo veci samej (§ 151 ods. 1, 2 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 243b ods. 5 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2014

JUDr. Oľga Trnková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová